Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul central (judecător I.Rusu)
Dosarul nr.2a-458/2024 (nr.2-23033475-03-2a-14052024)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de contencios administrativ
DECIZIE

22 octombrie 2024 **mun. Bălți**

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecătorii: Natalia Chircu, Dumitru Corolevschi
Grefier Cristina Țurcanu

examinând în ședință publică apelul declarat de avocatul Iulian Rusanovschi în interesele apelantei Datcu Georgeta,

în cauza civilă la cererea înaintată de Datcu Georgeta, persoane interesate Primăria s.Gribova r.Drochia, Consiliul raional Drochia privind constatarea faptului represiunii politice,

împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul central din 31 ianuarie 2024,-

a c o n s t a t a t :

Pretențiile reclamantului:

La 02.03.2023 petiţionara Datcu Georgeta, prin intermediul avocatului Rusanovschi Iulian, s-a adresat instanței de judecată cu cerere privind constatarea faptelor care au valoare juridică, indicând în calitate de persoane interesată Primăria s.Gribova r.Drochia.

În motivarea cererii a invocat că ***** a locuit permanent în *****, unde îşi întemeiase o gospodărie formată din locuinţă construită din chirpici şi acoperită cu tablă, cu suprafaţa de 170 m.p. construită în anul 1938, sarai construit din chirpici şi acoperit cu şindrilă cu patru camere cu suprafaţa de 100 m.p., sarai construit din chirpici acoperit cu ţiglă din anul 1937 cu suprafaţa de 132 m.p. în care se afla oloiniţa, teren arabil cu suprafaţa de 18 ha 5000 m.p. şi teren pentru construcţii 4000 m.p. Susține că aceste aceste aspecte sunt probate de extrasele obţinute de la Arhiva Naţională a Republicii Moldova şi prin declaraţiile a doi martori oculari, ce se anexează la dosar.

Menționează că aceste bunuri au fost deținute de ***** până în momentul în care s-a refugiat cu întreaga familie, formată din soţia ***** şi fiica ***** în România din cauza represiunilor politice şi anume până în 1944.

Familia ***** s-a refugiat în România din cauza represiunilor regimului sovietic, fiind iminentă lichidarea acestora în condiţiile în care fusese o familie de intelectuali români şi aveau avere în proprietate (şi riscau să fie deportaţi ca şi culaci). Respectiv, după refugierea lor în România, statul (RSSM) a confiscat abuziv averea descrisă mai sus, trecându-le silit în proprietatea statului.

***** *****a decedat la data de ***** în *****, unicul succesor al acestuia fiind fiica *****, care la ***** s-a căsătorit cu *****, devenind *****. ***** a decedat în România, singurul moştenitor al acesteia fiind petenta Datcu Georgeta.

Relevă petiționara că la 03.02.2023 a solicitat Ministerului Afacerilor Interne și Procuraturii Generale să constate statutul de victimă a represiunilor politice pentru ***** *****și *****, însă la 14.02.2023 MAI prin scrisoarea nr.8/6-5-AVC-37/2023 a comunicat că nu dispune de materiale documentare de arhivă, care confirmă naționalizarea averii familiei în mod abuziv în anunl 1944 de către organele represive ale RSSM, iar stabiliraea faptului represiunii politive se afec pe cale judiciară.

În drept, cererea se întemeiază pe dispozițiile art.85,166, 167, 281 CPC, Hotărârea CSJ nr.35 din 24.10.2003, art.1, 6 din Legea nr.1225/1992, art.1 protocol 1 al CEDO.

Solicită petiționara Datcu Georgeta:

1) Constatarea faptului aplicării represiunii politice față de ***** *****și *****;

2) Recunoașterea în calitate de victime ale represiunii politice prin expropriere a lui ***** *****(a.n.***** şi decedat la *****) şi a soţiei acestuia ***** (a.n.***** şi decedată la *****) de următoarea avere imobiliară în anul 1944:

- Locuinţă din chirpici, acoperită cu tablă, cu suprafața 170 m.p., construită în anul 1938,
- Sarai din chirpici, acoperit cu șindrilă cu patru camere cu suprafața de 100 m.p.,
- Sarai din chirpici, acoperit cu ţiglă, din anul 1937 cu suprafaţa de 132 m.p. în care se afla oloinița;
- Utilaje de oloiniţă constînd din: un decorticator de sămânță (draci), un valț, una piatră, un cuptor de prăjit miezuri, una presă hidraulică şi un motor, toate fiind în stare de funcționare;
- Inventar de unelte agricole: una mașină de treierat, un cîntar pentru una tonă, una vînturătoare, două sânii pentru cai, una cositoare, două pluguri, trei boroane (grape), una mașină de făcut alac şi o trăsură;
- Teren arabil cu suprafața de 18 ha 5000 m.p.;
- Teren pentru construcții 4000 m.p..
- 165.727 lei deținuți la Institutul Naţional al Cooperaţiei, cooperativa „Ion Candiani";

3) examinarea cererii în lipsa reclamantei.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 12.05.2023 s-a atras proces în calitate de persoana interesată Consiliul raional Drochia.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 31.01.2024 cererea formulată de Datcu Georgeta s-a respins.

Solicitarea apelantului:

La 29.02.2024 avocatul Iulian Rusanovschi în interesele apelantei Datcu Georgeta, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul central din 31.01.2024, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea în procedură specială să fie admisă integral.

Argumentele părților:

În susținerea cererii de apel a invocat că averea a fost deţinută de ***** până în momentul refugierii sale în România, avere confiscată de către autorităţile sovietice, fapt confirmat prin Adeverinţa primăriei Năduşită din 22.10.2004 şi prin certificatul de arhivă nr.102 din 15.09.2003. Însă instanţa de fond a dat o apreciere eronată acestor probe, invocând în mod arbitrar că aceste acte ar fi suspectate de fals, concluzie care nu se bazează pe nici o probă, ci doar pe faptul că pe parcursul anului 2004, Primăria Năduşită şi-a schimbat numele în Primăria Gîrbova, însă fară a se indica data exactă a schimbării acestei denumiri şi nici data schimbării ştampilei de către această autoritate publică locală. O astfel de constatare, este eronată, iar hotărârea urmează a fi casată fiindcă nu se întemeiază pe probe, iar intima convingere a judecătorului trebuie să fie fundamentată de prevederile legislaţiei în vigoare şi pe probele existene la dosar, dar nu pe simple presupuneri sau impresii nedublate de împrejurări reale.

Atrage atenţia că instanţa de fond sau Primăria Năduşită (Gribova) nici nu au făcut uz de registrul de corespondenţă a Primăriei pentru a confirma/infirma emiterea Adeverinţei din 22.10.2004 sub numărul de ieşire 810, fapt care în mod repetat confirmă atitudinea pripită şi arbitrară a instanţei de judecată.

De asemenea, instanţa de fond nu a oferit nici o apreciere certificatului de arhivă nr.102 din 15.09.2003, emis de către Arhiva de Stat (Arhiva raională Drochia), care confirmă că averea lui ***** a fost confiscată de autorităţile sovietice după refugierea acestuia în România în anul 1944.

Instanţa de fond în mod eronat face trimitere la extrasele şedinţelor comisiei de reabilitare pentru anii 1989-1995 a s.Năduşită, unde nu au fost identificate numele lui ***** şi *****, fiindcă reabilitării sunt supuse doar persoanele condamnate în cadrul unor dosare penale şi deportate sau deţinute în penitenciarele Imperiului Sovietic.

***** şi ***** au fost victime a represiunilor comuniste prin confiscarea averii în mod abuziv, dar nu prin condamnare penală, fapt pentru care aceştia nu urmează a fi

reabilitaţi, iar numele lor nu poate fi regăsit în procesele verbale ale comisiei de reabilitare. Tocmai din acest motiv, a solicitat instanţei constatarea statutului de victimă a represiunilor politice prin confiscarea averii personale în mod abuziv.

În referința la apel intimatul Consiliul raional Drochia a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii contestate. A indicat că potrivit materialelor cauzei ***** s-a refugiat cu întreaga familie formată din soţia ***** şi fiica ***** în România benevol şi nesupuşi de nimeni, iar actele care sunt indicate în cererea reclamantului şi anume certificatul de căsătorie şi de naştere nu sunt acte ce ar confirma represiunile politice.

Adeverinţa nr.810 din 22.10.2004 depusă de către apelant ca probă a fost eliberată de către Primăria com. Năduşită raionul Drochia ce nu corespunde adevărului, deoarece începând cu anul 1998 şi pînă în prezent Primăria respectivă poartă denumirea de Gribova, fapt ce se adevereşte prin Certificatul Serviciului Arhivă nr.352 din 21.08.2023 unde este indicat în ce perioadă şi ce denumire a avut localitatea respectivă .

Concomitent şi certificatul de arhivă cu nr.102 din 15.09.2003 depus de către apelant ca probă nu corespunde adevărului, astfel examenând fondul arhivistic corespunzător datelor indicate în acest certificat e de menţionat că în Lista persoanelor refugiate în România nu figurează familia ***** *****şi certificatul dat nu corespunde realităţii.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată reprezentantul persoanei interesate Consiliul raional Drochia, Ojovan Simion a solicitat respingerea apelului, a menționat suplimentar că probele care sunt anexate la materialele cauzei sunt falsificate, bunurile menționate în prezenta cauză nu aparțin familiei *****, ci alte persoane ce are familia *****, ce se confirmă și prin certificatul eliberat de la arhivă, unde este indicat în dosarul cu termen permanent fila nr.1 familia********** sub nr.13; mai mult, nu era posibil ca în anul 2004 să figureze ștampila cu inscripția Primăria s.Năduşita or, la acel moment deja era Primăria s.Gribova.

Apelanta Datcu Georgeta și reprezentantul său, avocatul Rusanovschi Iulian în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă prin cerea din 21.10.2024 avocatul a solicitat examinarea apelului în lipsa lor, cu trimiterea copiei deciziei.

Reprezentantul Primăriei s.Gribova, legal citat, în ședința de judecată nu s-a prezentat și n-a comunicat instanței motivele neprezenței.

Dispozițiile art.379 alin.2 Cod de procedură civilă statuiază că neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

În conformitate cu normele legale enunțate supra, Colegiul consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părților, în privința cărora procedura decitare legală a fost respectată.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil și de contencios administrativ consideră pasibilă de respingere cererea de apel, din considerentele ce urmează.

Potrivit art.362 alin.1 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel constată că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 31.01.2024, iar apelul a fost declarat la 29.02.2024, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Codul de procedură civilă.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanţe.

Probatoriul cauzei denotă faptul, că *****, a.n.*****, născut în localitatea ***** URSS, a decedat la ***** în *****, potrivit copiei certificatelor de naștere și deces /f.d.18/.

*****, a.n.*****, născută în localitatea ***** URSS, a decedat la ***** în ***** /f.d.17,19/.

La ***** ***** și ***** au încheiat căsătoria în ***** URSS /f.d.20/. La ***** în ***** s-a născut copilul lor comun - fiica ***** /f.d.16/.

La ***** în ***** ***** a încheiat căsătoria cu *****, luând numele după căsătorie *****/f.d.11/.

La 30.10.2013 ***** a întocmit testament pe numele lui Datcu Georgeta, care a fost autentificat la Biroul notarului public Lazăr Tamara Elena cu sediul în mun.București /f.d.13/, iar la ***** ***** a decedat, fiind eliberat d.Datcu Georgeta certificatul de legatar nr.56 din 30.07.2015 de către notarul public Lazăr Tamara Elena, potrivit căruia Datcu Georgeta este legatar universal și a acceptat succesiunea conform declarației autentificată sub nr.1501/30.07.2015, căreia îi revine întreaga masă succesorală după decesul lui ***** /f.d.12/.

La 05.01.2021 Datcu Georgeta a eliberat pe numele lui Rusanovschi Iulian și *****procură specială de reprezentare pentru orice acțiuni legate de acceptarea masei succesorale a lui ***** și ***** și retrocedarea averilor confiscate sau a contravalorii acestora /f.d.10/.

Potrivit răspunsului Procuraturii Generale a Republica Moldova nr.21-267/21-1514 din 02.06.2021, adresat avocatului Rusanovschi Iulian, ca rezultat al adresărilor către instituțiile (MAI, SIS, Arhiva națională, unde de facto sunt păstrate dosarele de arhivă în privința persoanelor supuse represiunilor politice s-a comunicat că în arhiva autorităților nominalizate nu sunt dosare sau decizii ale organelor de stat judiciare sau extrajudiciare privind aplicarea represiunilor politice în privința cet.***** *****, a.n.*****, soția ***** (*****) *****, a.n.*****, ***** și alți membri ai familiei din*****, RSSM. În lipsa dosarului de deportare sau condamnare Procuratura Generală este în imposibilitate să se pronunțe dacă persoanele indicate sunt sau nu victime a represiunilor politice/f.d.9/.

La 02.02.2023 avocatul Rusanovschi Iulian s-a adresat cu cerere către Ministerul Afacerilor Interne al Republica Moldova, solicitând constatarea exproprierii victimei represiunilor politice ***** și a soției *****, care s-au refugiat în România odată cu ocuparea Basarabiei de către soviete în anul 1944, reabilitarea victimelor represiunilor politice ***** și *****, care au fost expropriați de către stat în mod abuziv ca urmare a represiunilor politice/f.d.7/.

Prin răspunsul nr.8/6-Avc.R-37/2023 din 14.02.2023 MAI al Republica Moldova a comunicat avocatului Rusanovschi Iulian că nu dispune de materiale documentare de arhivă, care confirmă confiscarea/naționalizarea averii familiei *****, în mod abuziv în anul 1944 de către organele represive a RSS Moldovenești/f.d.8/.

La 02.03.2023 petiţionara Datcu Georgeta, prin intermediul avocatului Rusanovschi Iulian, s-a adresat instanței de judecată cu cerere privind constatarea faptelor care au valoare juridică, indicând în calitate de persoane interesată Primăria s.Gribova r.Drochia, prin care a solicitat:

1) Constatarea faptului aplicării represiunii politice față de ***** *****și *****;

2) Recunoașterea în calitate de victime ale represiunii politice prin expropriere a lui ***** *****(a.n. ***** şi decedat la *****) şi a soţiei acestuia ***** (a.n. ***** şi decedată la *****) de următoarea avere imobiliară în anul 1944:

- Locuinţă din chirpici, acoperită cu tablă, cu suprafața 170 m.p., construită în anul 1938,

- Sarai din chirpici, acoperit cu șindrilă cu patru camere cu suprafața de 100 m.p.,

- Sarai din chirpici, acoperit cu ţiglă, din anul 1937 cu suprafaţa de 132 m.p. în care se afla oloinița;

- Utilaje de oloiniţă constînd din: un decorticator de sămânță (draci), un valț, una piatră, un cuptor de prăjit miezuri, una presă hidraulică şi un motor, toate fiind în stare de funcționare;

- Inventar de unelte agricole: una mașină de treierat, un cîntar pentru una tonă, una vînturătoare, două sânii pentru cai, una cositoare, două pluguri, trei boroane (grape), una mașină de făcut alac şi o trăsură;

- Teren arabil cu suprafața de 18 ha 5000 m.p.;

- Teren pentru construcții 4000 m.p..

- 165.727 lei deținuți la Institutul Naţional al Cooperaţiei, cooperativa „Ion Candiani";

3) examinarea cererii în lipsa reclamantei.

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 12.05.2023 s-a atras proces în calitate de persoana interesată Consiliul raional Drochia.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 31.01.2024 cererea formulată de Datcu Georgeta s-a respins.

În argumentarea soluției de respingere a cererii instanța de prim nivel a concluzionat că circumstanțele de fapt stabilite, în coraport cu probele prezentate de participanți, exclud plasarea lui ***** și ***** în categoria victimelor represiunii politice prin expropriere, or, bunurile imobile au fost abandonate și ca urmare acestui fapt luate la evidență în baza Instrucțiunii Ministerului Finanțelor al Moldovei URSS din 31 mai 1943 privind procedura de contabilizare și utilizare a bunurilor fără proprietar şi nicidecum sub pretextul luptei cu culacii, adversarii colectivizării etc.

La 29.02.2024 avocatul Iulian Rusanovschi, în interesele apelantei Datcu Georgeta, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul central din 31.01.2024, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea în procedură specială să fie admisă integral.

În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1,2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Iar alin.6 din art.373 Cod de procedură civilă statuiază că apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

În conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală,

completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.5 alin.1 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art.121 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Obiectul juridic litigios din speță constituie constatarea faptului represiunii politice.

Potrivit prevederilor art. 279 alin. 1 lit. a) CPC,instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

Conform prevederilor art.280 alin1, 2 CPC, în procedură specială, cauzele se examinează de instanţele judecătoreşti după regulile de examinare a acţiunilor civile, cu excepţiile şi completările stabilite în prezentul cod la cap.XXIII-XXXIV şi în alte legi. În procedură specială, instanţa examinează cauzele cu participarea petiţionarului, altor persoane interesate, precum şi a autorităţilor publice conform art.74.

În conformitate cu art.281 alin.1,2 lit.k) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească constată faptele de care depinde apariţia, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau reale ale persoanelor fizice şi ale organizaţiilor. Instanţa judecă cauzele în care i se cere să constate: k) faptul represiunii politice.

Totodată, prevederile art.282 alin.(1) Codul de procedură civilă prevăd, că instanţa judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariţia, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau reale ale petiţionarului; b) petiţionarul nu are o altă posibilitate de a obţine sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o

solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluţionarea unui litigiu de drept ce ţine de competenţa instanţelor judecătoreşti.

Conform art.284 Cod de procedură civilă, în cererea privind constatarea faptului cu valoare juridică, se indică:

a) faptul a cărui constatare se solicită şi scopul solicitării;

b) cauza imposibilităţii de a obţine documentele cuvenite sau de a reconstitui cele pierdute;

c) probele care confirmă faptul şi care adeveresc imposibilitatea obţinerii documentelor necesare sau reconstituirii pe cale extrajudiciară a documentelor pierdute, confirmînd respectarea procedurii prealabile în cazurile stabilite de lege.

Probele care confirmă circumstanțele expuse de petiţionar se anexează la cerere. În cazul în care petiţionarul se află în imposibilitate de a prezenta actul de identitate, instanţa examinează posibilitatea stabilirii identităţii acestuia.

Instanța de apel reține că potrivit art.1 al Legii nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, noţiunea de represiune politică reprezintă curmarea de vieţi omeneşti, măsurile de constrîngere întreprinse de către stat faţă de cetăţeni din motive politice, naţionale, religioase sau sociale sub formă de privaţiune de libertate, deportare, exilare, trimitere la muncă silnică în condiţii de limitare a libertăţii, expulzare din ţară şi lipsire de cetățenie, expropriere, internare forțată în instituții de psihiatrie, sub altă formă de limitare a drepturilor şi libertăților persoanelor declarate periculoase din punct de vedere social pentru stat sau pentru regimul politic, realizate în baza deciziilor organelor de stat administrative, judiciare şi extrajudiciare.

Potrivit art. 2 al nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, victime ale represiunilor politice se consideră:

- persoanele care au avut de suferit de pe urma represiunilor politice arătate în articolul 1;
- persoanele asupra cărora au fost adoptate decizii de represiune politică, dar care au reuşit să evite represiunile directe, inclusiv prin refugiu peste hotarele republicii;
- membrii familiei persoanelor supuse represiunilor, inclusiv copiii care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele, persoanele care au fost impuse sau nevoite să-şi urmeze părinţii, rudele, tutorii în exil ori la locul de deţinere specială, sau rămase fără îngrijirea acestora, precum şi copiii persoanelor executate în urma represiunilor politice.

Potrivit prevederilor art.3 din Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sînt declarate nevinovate şi urmează a fi reabilitate în faţa societăţii şi reintegrate în drepturi, indiferent de locul lor de trai în prezent, toate

persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 şi 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum şi cetăţenii Republicii Moldova, supuşi represiunilor politice pe teritoriul altui stat:

a) supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU - OGPU, NKVD, MGB, KGB,procuraturile şi colegiile lor, "dvoiki", "troiki", "consfătuiri speciale", alte organe cu funcţii analoage) pentru "activitate contrarevoluţionară", "tradare de patrie", "răspîndirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat şi obştească", pentru alte "Crime de stat", pentru "încălcarea legilor şi regulilor cu privire la separarea bisericii de stat şi a şcolii de biserică", "atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religiase la persoana şi la drepturile cetăţenilor";

d) expropriate, deportate sau expulzate din R.A.S.S. Moldovenească şi R.S.S. Moldovenească în baza deciziilor organelor administrative sub pretextul luptei cu culacii, cu adversarii colectivizării sau aşa-numiţii bandiţi şi cu familiile lor, precum şi motive de acuzare de colaborare cu "regimul burghezo-moşieresc de ocupaţie".

e) supuse la muncă forţată în condiţii de limitare a libertăţii, inclusiv în coloanele de muncă ale NKVD-ului şi în batalioanele disciplinare;

f) internate în lagărele de concentrare sau de filtrare sovietice, condamnate la privaţiune de libertate, exilate sau trimise la muncă silnică în condiţii de limitare a libertăţii, pentru participare prin mobilizare la cel de-al doilea război mondial;

g) condamnate sau executate pentru eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rîndurile armatei roşii;

h) concediate din serviciu sau exmatriculate din instituţii de învăţămînt din motive politice, naţionale, religioase sau sociale;

i) condamnate pentru participare la manifestaţiile publice pentru obţinerea suveranităţii şi independenţei Republicii Moldova sau în privinţa cărora, pentru aceleaşi acţiuni, au fost intentate dosare penale şi apoi clasate fără temei de reabilitare, dacă aceste persoane nu au comis infracţiuni de drept comun.

Articolul 6 din Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, stipulează că în cazul în care materialele de arhivă privind represiunile politice nu s-au păstrat în urma expirării termenului de prescripţie sau din alte cauze, stabilirea faptului represiunii politice se face pe cale judiciară.

Completul de judecată din cererea petiționarei reține că dânsa solicită constatarea faptului aplicării represiunii politice față de ***** și *****, recunoașterea în calitate de victime ale represiunii politice prin expropriere a lui ***** şi a soţiei sale ***** de avere imobiliară în anul 1944, în scopul restituirii bunurilor pretinse a fi naționalizate, confiscate sau primirea costului lor.

Potrivit art.12 din Legea nr.1225 din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, cetăţenilor Republicii Moldova supuşi represiunilor politice şi ulterior reabilitaţi li se restituie, la cererea lor sau a moştenitorilor lor, bunurile confiscate, naţionalizate sau scoase în orice alt mod din posesia lor.

Colegiul reține că potrivit răspunsului Serviciului Arhivă Drochia nr.211 din 05.06.2023, în urma cercetării fondului arhivistic nr.1, inventarul nr.1 al dosarelor cu termen permanent de păstrare al Comitetului Executiv Drochia, raionul Drochia, în dosarele nr. 465-466 ”Procesele-verbale ale ședințelor comisiei de reabilitare pentru anii 1989-1995 s.Năduşita, vol.16-17”, persoane cu numele, prenumele: ***** a.n.*****, ***** a.n. ***** și ***** din satul Năduşita, r-ul Drochia nu figurează/f.d.61/.

Totodată, instanței de judecată au fost prezentate copii de la Serviciul arhivă Drochia privind materialele referitor la imobilele părăsite în anul 1944 în *****, în care nu se regăsește familia lui ***** *****, pct.13 este indicat ***** **********/f.d.79-83/.

Deasemenea la fila dosarului 82, 83 este indicată lista bunurilor, care au aparținut lui***** ***** care a plecat în România, care este asemănătoare listei de bunuri menționată în cererea formulată în instanța de judecată de către Datcu Georgeta.

Reieșind din probatoriul administrat, raportat la dispozițiile legale enunțate supra , Colegiul consideră justă soluția primei instanțe de respingere a cererii formulate de Datcu Georgeta, or, din actele cauzei nu se confirmă faptul că ***** *****și ***** ar fi fost supuși represiunilor politice, astfel că în arhiva autorităților nu sunt dosare sau decizii ale organelor de stat judiciare sau extrajudiciare privind aplicarea represiunilor politice în privința cet.***** *****, a.n.*****, soția ***** (*****) *****, a.n.*****, ***** și alți membri ai familiei din *****, RSSM, la fel lipsesc materiale documentare de arhivă, care confirmă confiscarea/naționalizarea averii familiei *****, în mod abuziv în anul 1944 de către organele represive a RSS Moldovenești.

Colegiul consideră că ***** și *****, posibil din cauza poziției sociale pe care o aveau, după cum se menționează în cerere, precum că erau intelectuali și aveau proprietate, în scopul evitării posibilelor represiuni, au plecat în România, însă nici însuși faptul represiunilor politice, dar nici faptul exproprierii abuzive nu a fost confirmat prin probe concludente și pertinente.

Totodată, cu referire la Adeverința nr.810 din 22.10.2004, eliberată de Primăria com.Năduşita r.Drochia, anexată la materialele dosarului /f.d.25/, completul de judecată consideră întemeiat argumentul instanței de prim nivel privind aprecierea critică a acesteia, or, potrivit informației Serviciului de arhivă Drochia nr.352 din 21.08.2023, în anul 2004 era înregistrată Primăria satului Gribova raionul Drochia și nu Primăria

comunei Năduşita r.Drochia, ceea ce trezește anumite dubii rezonabile privind autenticitatea acestui înscris.

La fel, instanța de apel apreciază critic și certificatul de arhivă nr.102 din 15.09.2003, eliberat de Serviciul de arhivă raional Drochia în care se indică faptul că în fondul arhivistic al Primăriei satului Năduşita /Gribova/ raionul Drochia Republica Moldova, în documente cu privire la averea părăsită de persoanele refugiate în România pentru anul 1944 pe satul Năduşita în gospodăria lui ***** *****figurează bunurile menționate în cererea înaintată în instanța de judecată de Datcu Georgeta, făcând trimitere la f.a.28, inv.1, d.4, f.f.1-3,23 /f.d.24/, deoarece înscrisul dat se contrazice prin copiile anexate la materialele cauzei și anume prin scrisoarea nr.351 din 21.08.2023 în care Serviciul arhivă Drochia comunică că a cercetat fondul arhivistic nr.28 al Primăriei s.Gribova r.Drochia, inventarul nr.1 al dosarelor cu termen permanent de păstrare, dosarul nr.4, filele nr.1-3,23, /f.d.77-83/, în care nu se regăsește persoana ***** *****, iar la pct.13 este indicată o altă persoană -***** *****, care nu are tangență cu părțile prezentei cauze civile.

Verificând motivele de casare invocate în apel, Completul de judecată atestă că acestea se referă la dezacordul apelantei cu soluția pronunțată de către instanţa de fond și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii atacate cu apel.

Distinct de cele enunţate, Colegiul civil şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de avocatul Rusanovschi Iulian în interesele apelantei Datcu Georgeta și menținerea hotărârii Judecătoriei Drochia sediul central din 31 ianuarie 2024.

Conducându-se de dispoziţiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrativ,-

d e c i d e:

Respinge apelul declarat de avocatul Rusanovschi Iulian în interesele apelantei Datcu Georgeta.

Menține hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 31 ianuarie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea înaintată de Datcu Georgeta, persoane interesate Primăria s.Gribova r.Drochia, Consiliul raional Drochia privind constatarea faptului represiunii politice.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii: **Natalia Chircu** **Dumitru Corolevschi**